

**ПОКАЗНИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ПРИДАТНОСТІ ГОТОВИХ
ПІДЗЕМНИХ ВИРОБОК ДЛЯ БУДІВНИЦТВА СПЕЦІАЛЬНИХ
ОБ'ЄКТІВ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ**

Убайдуллаєв Ю.Н.

*Кафедра військової підготовки
Національного авіаційного університету, м. Київ*

У роботі розглядаються способи виявлення, відбору та оцінки придатності (показники та критерії вихідних даних) готових підземних порожнин (приміщень) гірничих виробок, а також наведені рекомендації щодо їх пристосування як спеціальних захисних споруд на особливий період.

Безпосередньому проведенню будівельних робіт із пристосування готових виробок для об'єктів Міністерства оборони передують інженерні дослідження, які мають на меті як уточнити креслення щодо готових виробок і розміри їх поперечних перерізів, так і обстежити стан готових виробок.

За формою поперечного перерізу підземні виробки можуть бути: прямокутного, круглого, трапецеїдального, склепінчастого та інших перерізів.

Характер підземних виробок, їх планування, що утворюється при розробці корисних копалин, залежить від виду корисних копалин, потужності та розташування пластів, способів розробки та стійкості покрівлі, боків та підлоги (підосви).

З аналізу існуючого досвіду оцінки придатності гірничих виробок пропонуються наступні показники та критерії вихідних даних про їх стан: геометричні параметри та місткість підземного простору (місцезнаходження та географічні координати, довжина або протяжність; глибина - відстань по вертикалі від входу до найнижчої точки порожнини; об'єм, середня, максимальна та мінімальна ширина та висота); придатність масиву порід гірських виробок (властивості порід, від яких залежать міцність конструкцій та їх кріплення, необхідність гідроізоляції тощо), а також стійкість до ударів сучасних засобів ураження та землетрусів; теплові дані підземних порожнин; теплові дані та облік вологості підземного простору; фільтраційні властивості повітропостачання (здатності порожнини в гірничих виробках до захисту від РР та ОР, можливість забезпечувати встановлений ступінь ослаблення проникаючої радіації); можливість життєзабезпечення у гірничих виробках (передбачаються приміщення для приховуваних, пункти управління, фільтровентиляційні приміщення (ФВП), медпункти, приміщення під дизельні електростанції (ДЕС), приміщення для зберігання продовольства, станція перекачування, балонна, тамбур-шлюз, тамбури); відомості про доступність порожнин гірничих виробок (наявність під'їзних шляхів - підходи до них та можливість переміщення всередині них).

Дане дослідження виконувалося з урахуванням можливого характеру розв'язування та ведення війни із застосуванням противником як звичайної високоточної зброї, так і інших сучасних засобів ураження, не виключаючи можливості застосування ядерної зброї.